

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

VII. De Acedia, & Filiabus ejus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

tiloquio, quòd Scurrilitas dicitur. quandam inhonestatem in verbis & gestibus, v. g. Scurrilia dicere, canere, vel alia hujusmodi adrisum excitandum agere. *Multiloquium* verò consistit in superfluitate verborum: quæ si proferantur absq; recta ratione, seu iudicio intellectus, *Scurrilium* erit. Porro Scurrilitas per se, & secluso scandalo, est peccatum veniale: foret tamen mortale, si fieret causâ delectationis veneræ.

57. *Spurcicia* tandem seu *Immunditia*, attenditur secundum inordinatam emissionem quarumcunque superfluitatum, specialiter verò quantum ad emissionem seminis: & hæc si voluntaria sit, est peccatum mortale. Tantum autem cibi vel potus capere, ut vomitus sequatur, si usus rationis non adimatur, per se loquendo non videtur peccatum mortale; ut notat communior, & probabilior Doctorum.

QUÆSTIO VII.

De Acedia, & Filiabus ejus.

58. **C**ONCL. I. Acedia generatim denotat incuriam, negligentiam, & pigritiam quandam: in proposito autem, & prout est septimum peccatum Capitale, *Acedia* est fastidium rerum spiritualium. Unde directè repugnat effectui Charitatis, qui est, gaudere de bono spirituali.

59. Porro Acedia sumitur dupliciter; Primò generaliter, pro omni ratio, & corpore animi, bona facere negligentis: hoc modo Acedia non habet rationem specialem vitij, quia omne vitium refugit spirituale bonum virtutis oppositæ; ut patet in luxurioso, & guloso, quorum prior tristatur de bono Continentiæ, posterior de bono Abstinentiæ, illudque refugit, prout est laboriosum, aut corpori molestum, vel delectationis ejus impeditivum.

60. Secundò Acedia sumitur specialiter, seu prout est speciale vitium; & consistit in tristitia de bono Divino, de quo alioquin Charitas gaudet: & hoc modo Acedia ex se, ac genere suo, est peccatum mortale, quia directè repugnat Charitati DEI. Priori autem modo, seu generaliter sumpta Acedia, tunc demum est peccatum mortale, cum propter eam committitur opus prohibitum, vel omittitur opus præceptum sub mortali.

61. CONCL.

Acedia re-
ctè ponitur
inter vitia
capitalia.

61. CONCL. II. Acedia, prout est tristitia de spirituali bo-
no Divino, ac speciale vitium. rectè à S. Gregorio *lib. 31. Moral. cap.*
31. inter Vicia Capitalia numeratur, utpote cum plura alia vitia
orientur ex ea secundum rationem causæ finalis. Nam sicut ho-
mines multa operantur propter delectationem, tum ut ipsam
consequantur, tum quia ex ejus impetu ad aliquid agendum per-
moventur; ita etiam propter tristitiam multa operantur, vel ut
ipsam evitent, vel quia ejus pondere in aliqua mala agenda pro-
rumpunt.

Acediæ filie
sunt sex,
nempe

62. CONCL. III. Filie Acediæ merito sex enumerantur à
S. Gregorio *loc. cit.* & aliis, quæ sunt Malitia, Rancor, Pusillani-
mitas, Desperatio, Torpor circa præcepta, ac Evagatio mentis
circa ipsa.

Malitia,

63. *Malitia* non sumitur hîc, prout est genus omnium vi-
tiorum; sed accipitur specialiter pro ea malitia, qua quis odio
habet bona spiritualia, & vellet ea non esse; aut qua ipsum pœ-
nitet bene fecisse, vel implevisse id, ad quod tenebatur; aut qua
contemnit Dei beneficia, v. g. desiderando, se non fuisse natum,
aut non agnovisse Christum, &c. Est autem malitia sic sumpta
ex genere suo mortale peccatum.

Rancor.

64. *Rancor* etiam non accipitur hîc communiter pro odio;
sed pro quadam indignatione contra eos, qui ad spiritualia bona
inducunt.

Pusillani-
mitas.

65. *Pusillanimitas* est respectu consiliorum, qua nimirum ho-
mo Divina consilia, quæ perfectionis sunt, exequi non audet ex
mero animi timore: utputa, si quis à jeuniis, Religione, & hujus-
modi virtutum actibus se subtrahit, ex timore deficiendi. Et hæc
ex genere suo est veniale peccatum, nisi ratione voti, aut alia de
causa quis sit obligatus ad talia bona opera exequenda.

Desperatio.

66. *Desperatio*, intellige, consequendæ æternæ beatitudinis,
est peccatum mortale, quando cum consensu rationis pleno fit,
ut est certum.

Torpor, &

67. *Torpor* est circa præcepta, quando scilicet homo negli-
git & omittit facere ea, quæ sunt ex præcepto facienda. Alij ve-
rò per Torporem intelligunt eum, cum bona opera non fiunt
cum debito fervore.

Evagatio
mentis.
Huc spe-
ctat Curio-
sitas.

68. Tandem *Evagatio mentis* est, qua quis in exercitio ope-
rum spiritualium evagatur circa illicita, aut saltem impertinen-
tia. Et hæc si fiat per cogitationem, diffundentem se ad cogni-
tionem imperinentium, dicitur *Christofus*: si verò per locutio-
nem,

nem, dicitur *Verbositas*: & si per inquietudinem corporis, quando scilicet aliquis per inordinatos membrorum motus vagacitatem indicat mentis, tunc dicitur *Inquietudo*. verbositas,
&
Inquietudo.

TRACTATUS IV.
DE VIRTUTIBUS THEOLOGICIS.

1. **I**ustitia Christiana generatim duo involvit, fugam scilicet peccatorum, & actionem bonorum operum; juxta quod dicitur Psalm. 36. *Declina a malo, & fac bonum*. Et Isaia. cap. 1. *Quiescite agere perverse, discite bene facere*. Quia igitur præcedente Tractatu visum est de Peccatis, superest, ut perspectâ peccatorum malitiâ, Virtutum excellentia, decor, & natura declaretur; atque earum in primis, quæ cæteras antecellunt, uti sunt Virtutes Theologicæ, sic dictæ, quia DEUM pro suo immediato objecto respiciunt. Porro Tractatus de Virtutibus Theologicis celebris est, atque ob sui utilitatem, simul ac necessitatem, non solum in Theologia speculativa, sed etiam Morali communiter examinatur. Iustitia
Christiana
involvit
duo, quæ?

DISTINCTIO I.
De Virtutibus Theologicis generatim.
QUÆSTIO I.

Quid, & quotuplex sit tum Virtus ut sic, tum Theologica?

2. **P**ro clariori resolutione præmittendum, quod nomen Virtutis latissimè spectatum varias habeat significaciones. Et in primis quandoque Virtus accipitur pro qua. Virtutis no-
men variè
accipitur.